

De wegwijzers mogen weg

Tim Foncke **DE
WEGWIJZERS
MOGEN WEG**

Dit is voor Thé Lau en Luc De Vos
en hun kompanen bij the Scene en Gorki,
die bij me waren tijdens het schrijven.

Wij willen blijven wat we zijn.

Luxemburg

INHOUD

Landries 92, Aaigem (proloog) 9

Van hier naar haar 13

Eenzijdig bestaan 85

Augustus en alles daarna 109

Blauw 145

LANDRIES 92, AAIGEM

Proloog

Ook in dit huis zal ik niet sterven.
Het leven laat ik varen zolang ik hier leef.
Alles wat in dit huis kon bederven is bedorven
en ligt bestorven in het boek dat ik hier schreef.
De slaapkamer is windstil,
de enige poes die zich er nog laat aaien
spint stil op stof dat wij niet meer doen opwaaien.
De muren, als ze konden praten zouden zij verhalen
van de uren waarin ik trachtte het beste uit mezelf
te halen – helaas nooit apert –
door van binnen naar buiten te staren.
Hoe meer vuiltjes er aan de lucht waren,
hoe blauwer ik werd.
De burens, groot in de kleine praat,
komen terwijl onze mond stilstaat
alles van ons te weten,
hoe laat zij vertrekt en ik direct daarna
en dat ik weer de tas ben vergeten
voor de fles waar ik aan ga.
Ik ben een zak van het doorzichtige soort.
Ik heb een alibi dat vast
mijn nieuwe burens vermoordt:
het is niet omdat het rolluik opgaat
dat de optrekker opstaat.
Ik leg mij neer bij een leven op de loop.
Op mijn grafsteen mag een bordje: TE KOOP.

VAN HIER NAAR HAAR

Maart - juli 2016

Lieve Ann,

In mijn moeder haar boekenkast staat *Het Achterhuis* naast een survivalgids. Je zult aan de vooravond van een overlevingstocht bezopen en met dubbel zicht voor die kast staan en vervolgens in een bos oog in oog met een grizzlybeer je laatste woorden uitschreeuwen: ‘Ha ja, achter een draaikast! Puik plan, Anne Frank!’

Ik woon dus weer bij mijn moeder. Elke dag wandel ik door de straten van Hofstade en eindig in een van de twee cafés in het dorp, Café Central of De Molen, ik wissel af. Op dinsdag wandel ik eerst naar de Spar om te kijken of er een bespreking van mijn roman in *Humo* staat, maar voorlopig niks.

De laatste keer in de Spar sprak een man me aan: ‘Jij bent een bv, hè?’

Ik schudde mijn hoofd. Ik weet zeker dat ik geen bekende Vlaming ben, maar wat ik wel ben vind ik moeilijk om uit te leggen. Er zijn een paar boeken van me verschenen en ik ben die boeken, maar ik begin me af te vragen of het gezond is om je werk te zijn.

‘Toch wel,’ hield de man vol.

‘Ik ben weleens op tv geweest,’ zei ik, ‘maar daarom ben je nog geen bv.’

‘Jij bent véél op tv geweest. Jij hebt bij The Dinky Toys gespeeld, man.’

Voor mij stond een mens die straalde omdat hij een Dinky Toy tegen het lijf was gelopen in de Spar.

‘Ongelooflijk dat een bv hier boodschappen komt doen.’

‘Tja, we hebben allemaal wc-papier nodig.’

Voor zover ik weet was de enige bekende Vlaming bij The Dinky Toys de zanger, een volwassen man die zichzelf Kid Coco noemde. Het opvallendste verschil tussen Kid Coco en mezelf is dat Kid Coco kaal is. Dat was hij ook al in de hoogdagen van The Dinky Toys, misschien heeft de zanger in de herinnering van de man lange haren gekregen, de hoogdagen van The Dinky Toys liggen ver achter ons.

‘bv’s moeten ook kakken,’ beaamde de man, ‘behalve natuurlijk vrouwelijke bv’s.’ Hij lachte om zijn eigen grap. Ik dacht: als ik hem niet aankijk gaat hij weg. Ik keek in mijn winkelkar. Er lag alleen een fles rode wijn in. Op dat ogenblik kon ik mij niet voorstellen ooit nog iets anders nodig te zullen hebben dan wijn. Als ik morgen verbannen word naar een onbewoond eiland, zal ik eerst vragen of ik wijn mag meenemen en pas daarna waarom ik precies verbannen word.

Ik wil je nog een keer bedanken dat ik mijn personage Melanie naar jouw beeld kon scheppen – romanschrijven is je wensen een fictieve naam geven – en dat je van het partijtje was op de boekpresentatie. Laat Brusselmans maar lachen met de opdracht die ik in jouw exemplaar schreef, ik vind het echt een heel mooie gedachte dat mijn boek in jouw handen ligt.

Lieve L.,

In mijn oude kamer zit ik op een bureaustoel waarin lang vervlogen schooljaren kraken. Vanmiddag heb ik in de tuin een boom in stukken gezaagd. Mijn moeder keek naar de stukken, en zei: ‘Sorry, boom, je was ziek.’ Ik keek naar de jaarringen op de stronk die achterbleef. Ik vroeg me af op welke ring het fout begon te gaan tussen ons.

Toen ik klaar was in de tuin fietste ik naar Aalst en reed via het jaagpad langs de Dender naar Denderleeuw. Ik ging er op zoek naar de kapel van de kruisheren, maar die bleek te zijn gesloopt. Mijn moeder heeft nog foto’s van de poëzieavond waar wij elkaar voor het eerst zagen. Jij moest nog vijftien worden, schuchter en blozend houd je je vast aan de pupiter. Ik gooi grijnzend en bleek een bierblikje door de kapel. De liefde op het eerste gezicht maakte geen kans.

Pas het jaar daarna, tijdens de editie waarbij we onze gedichten moesten voorlezen vanuit een biechtstoel, sprak ik jou aan. Ik zei: ‘Jij ziet er mij een zacht meisje uit.’ Je glimlachte, want wat moest je daarop antwoorden?

Na afloop van die laatste poëzieavond fietste ik over het jaagpad naar huis, het was al donker maar nog warm. Ik dacht na over een openingszin voor de brief die ik jou de volgende dag vanuit Hofstade zou schrijven; mijn moeder was op vakantie en ik was op

vakantie in haar huis. In een bocht van de rivier hield ik halt om een paar blikken Hoegaarden te drinken die de organisator mij had meegegeven voor onderweg. Dronken zou ik die nacht niet meer worden; het bier had geen kans om in mijn kop te zitten, want daar zat jij al.

Gezeten op mijn fiets dronk ik van mijn blik en ik keek naar het donkere water en de silhouetten van de bomen aan de overkant en de maan die door de bomen scheen. Ik voelde mij alsof ik aan de vooravond van iets stond, en dat voelde goed.

Die vooravond zou twee jaar duren. Het gras dat ik over onze eerste kus liet groeien, zou later weliger tieren over grotere stappen.

Vandaag, bijna twaalf jaar na die poëzieavond, fietste ik opnieuw met bier in mijn rugzak over het jaagpad en terwijl de zon onderging achter de bomen besepte ik dat met de avond het doek viel over ons. Ik probeerde een openingszin voor deze brief te bedenken, maar dat voelde als een poging om een slot te openen waarvan alle sleutels op de bodem van de Dender lagen. Ik hield halt en haalde een blik uit m'n rugzak.

In het park waar mijn appartement op uitkeek heb ik veel nachten op deze manier op een bank gezeten terwijl jij in mijn bed lag te slapen. Wanneer het slecht ging tussen ons zat ik daar zo, en wanneer het goed ging ook. Dat je alleen in het donker wilt zitten en iets wilt drinken, valt te begrijpen als je beroerd

voelt, maar waarom vluchten als je 't goed hebt? Dit is niet vluchten, zei ik op den duur tegen mezelf, dit is vieren.

In plaats van de liefde te vieren door ze te bedrijven, wenste ik jou welterusten en trok mijn jas aan. Seks was vaak iets waar ik wel zin in had, maar dan vergat ik dat weer. Als een achtergebleven toast in de broodrooster.

En hoe meer jij aangaf dat ik er te weinig voor je was, hoe dieper ik in het donker wilde verdwijnen. Als ik ergens in faal, lijkt dat mij de beste reden om het niet meer te proberen. Nachten werden repetities voor weggaan bij jou. Op een ochtend na weer zo'n nacht stak jij een boterham in de broodrooster en toen de toast eruit sprong, huilde je. Ik kende die gitarist wel, ik had 'm nooit gemogen, maar toen je 't vertelde van die nacht met hem was ik vooral opgelucht. Ik hoefde niet langer te repeteren, nu kon ik bij je weggaan. Die ochtend zat ik om elf uur met een zak bier op een bank en ik had me daar glimlachend kunnen dooddrinken.

Maar je liedje met de gitarist bleek niet ons requiem. Daartoe zouden nog veel tranen door de Dender moeten stromen.

Ik staarde in het zwarte water van de rivier, dronk mijn blik leeg, stak het in m'n rugzak en zette m'n tocht verder. In het licht van mijn fiets keek ik hoe mijn voorwiel over het jaagpad draaide en ik dacht aan al de wielen die daar al gedraaid hadden en aan

al de wielen die er nog zouden draaien als mijn licht al lang uit zou zijn. Het is een troostrijke gedachte dat wij maar een passant op een pad zijn, dat we hier maar enige jaarringen meedraaien en dat de bomen nog lang na ons zullen wuiven naar meisjes op hun fiets.

Maar waarom, als we hier maar zo kort zijn, hangen wij dan verdriet aan elkaars fiets?

Thans drink ik rode wijn in de stilte van mijn kamer, boven mij ligt mijn moeder te slapen. Ik denk aan de boom die we vanmiddag omlegden in de tuin. Misschien was ik beter een boom geweest die vanaf de overkant van de rivier naar een vijftienjarig meisje had gewuifd. En dat jij dan lachend naar mij had gezwaaid, een lok van je haren uit je gezicht had gestreken en verder was gefietst.

Lieve Ann,

Ik schrijf je vanuit Café Central. Een Omer kost hier maar 2,90 euro en er is wifi. Ze kennen mij hier al. De eerste keer dat ik mijn Moleskine-schrift bovenhaalde, vroeg de waardin of ik van de horeca-inspectie was. Op een minder dagje zou ik haar misschien in de richting van een onheilspellende ja hebben gestuurd, maar ik had een goed dagje.

Weer niks over m'n roman in *Humo*. In andere bladen ook niet. Maar L. liet weten dat er tien exemplaren van de herdruk in Aaigem zijn aangekomen; ze was zo lief me een foto te sturen van de bladzijde waarop het staat: Tweede druk maart 2016.

L. en ik reizen binnenkort naar Thailand. De vroegboekorting trok mij de afgelopen winter over de streep en de streep onder ons kon toen nog een nieuwe beginregel zijn. Tot we vertrekken blijf ik bij mijn moeder in Hofstade. Na onze reis gaat L. bij haar moeder wonen en ik weer in Aaigem, tot ik naar Frankrijk vertrek. Een maand later keer ik terug naar Hofstade tot ik een appartement heb gevonden.

Als man van 37 weer bij je moeder wonen, daar word je, hoe geweldig je moeder ook is, niet vrolijk van. Omdat het betekent dat je ergens in mislukt bent; omdat het niet klopt dat je ineens weer in je oude bed ligt, in een huis zonder internet. Dan zit ik met mijn laptop in mijn kamer en kan ik het schrijven niet onderbreken om m'n e-mail en Facebook en